

Hospic svatého Lazara má podpůrnou a paliativní ambulanci
► **strana 2**

Nedám se!, prohlásili senioři na Šumavě
► **strana 3**

Pavel Pavlovský: Divadlo do mě zaseklo dráp
► **strana 7**

Plzeň je v bydlení revoluční

Město vložilo do 30 bytových projektů půl miliardy korun

Revoluci v oblasti bytové politiky, ojedinelou v České republice, má za sebou Plzeň. Ta v posledních pěti letech připravila a zrealizovala téměř 30 velkých projektů, do nichž dala půl miliardy korun. Řada projektů vznikla v koordinaci se sociálními pracovníky a řeší bytovou nouzi mladých, hendikepovaných, seniorů, lidí ohrožených ztrátou bydlení, osob v krizi, samoživitelů a dalších.

Město Plzeň se pustilo do úprav objektů a rekonstrukcí, kdy například snížilo počet dlouhodobě nevyužívaných městských bytů z 391 v roce 2015 na současných 29, začalo však samo stavět dokonce celou novou čtvrť s 18 domy a 183 byty a realizovalo řadu další bytových projektů (*některé z nich představujeme na str. 4*).

Nedílnou součástí všech projektů je zapojení sociálních pracovníků. Plzeň tak vytvořila v České republice zatím unikátní přístup a funkční systém, který se neustále rozvíjí a posiluje. Město i proto od 1. října zřídilo nové Odbor dostupného bydlení a sociálního začleňování, jehož součástí bude i dosavadní oddělení sociální práce a dostupného bydlení. Organizační změna souvisí se snahou města zaměřit se ještě více například i na lidi bez domova a osoby ohrožené sociálním vyloučením.

V přípravě má Plzeň další projekty. Například příští rok spustí kompletní rekonstrukci tří bytových domů v Korandově ulici za 120 milionů korun, chce začít s novostavbou azylového domu,

Vybudování nové čtvrti na Zátíší je jedním z největších městských bytových projektů v České republice. Do části vystavěných bytů se letos nastěhovali první obyvatelé a právě se tam dostávají další bytové domy. Foto: Milan Říský

noclehárny a nízkoprahového denního centra ve Wenzigově ulici za 121 milionů korun, připravuje rekonstrukci dvou by-

tů pro chráněné bydlení pro organizaci Ledovec za 6,6 milionu korun, studii na využití tří řadových domů zejména pro

seniory a studii na výstavbu centra pro lidi s autismem – Jiný centrum ProCit. A dokončí výstavbu bytů na Zátíší. (red)

Vydejte se z Hamburku na Petrohrad

Zhruba tříkilometrovou stezku **Z Hamburku na Petrohrad** připravilo město Plzeň ke 100. výročí položení základního kamene Masarykovy školy na Jiráskově náměstí, jehož se zúčastnil sám prezident T. G. Masaryk při své návštěvě Plzně 2. října 1921. Stezka představí plzeňskou čtvrť a její důležitá místa, události i slavné osobnosti, jež tu žily nebo studovaly. Stezku bude možné projít od 2. do 31. října a dětem navíc nabídne jednoduchou vědomostní soutěž, k níž je důležité si vyzvednout hrací kartu v informačním centru na Palubě Hamburg. Za správné zodpovězení alespoň 10 z 16 otázek, které jsou součástí stezky, čeká na účastníky na Palubě Hamburg malá odměna.

Stezku doplňuje výstava **Slavní Petrohradští**, která je ve stejném termínu, 2. – 31. 10. 2021, k vidění v galerii Paluby Hamburg. Deset panelů představuje významné české osobnosti, které tu zanechaly svou nesmazatelnou stopu, např. Josefa Skupu, Jiřího Trnku, Miroslava Horníčka, Karla Gotta, cestovatele Miroslava Štandera či letce RAF Miroslava Štandera a Ladislava Světlíka.

Stezka i výstava jsou součástí **Plzeňských oslav vzniku republiky**, o nichž se dozvíte více na str. 5.

Plzeňské stavby byly oceněny

V soutěži **Stavba roku Plzeňského kraje 2020** získaly řadu cen objekty postavené v západočeské metropoli. Mezi oceněnými je i prodloužení tramvajové trati na **Borská pole**, jehož investorem bylo město Plzeň.

Prodloužená tramvajová trať získala Cenu veřejnosti i Cenu Ministerstva průmyslu a obchodu ČR. „Významně doplnila dopravní vazby ve městě. Zpřístupnila důležitou městskou čtvrť, v níž se nachází univerzitní i průmyslová zóna,“ je mimo jiné uvedeno ve zdůvodnění ministerstva průmyslu a obchodu.

Mezi další oceněné plzeňské stavby patří **atriový dům ve svahu**, jenž získal hlavní cenu Stavba roku v kategorii staveb pro bydlení. Porota ocenila inovativní a mistrovské zvládnutí vnitřní prostorové organizace domu. Autory architektonic-

kého návrhu jsou Jiří Zábran a Markéta Šlajsová. Čestné uznání odborné poroty získal **bytový dům Svornost** za měřítkově úměrné doplnění zástavby, zeleň ve vnitrobloku a střídmost, avšak přesto pohledově výraznou architekturu. Cena primátora města Plzně patří **rekonstrukci víceúčelového sálu Středního odborného učiliště elektrotechnického v Plzni** za kultivované a soudobé řešení fasády ozvláštňené nočním podsvícením. Krajská hospodářská komora udělila svou cenu **bytovému komplexu Panorama Plzeň** za architektonicky i urbanisticky komplexní řešení obytného souboru. Svaz podnikatelů ve stavebnictví ocenil **bytový dům Otýlie Beniškové 16 a 18** za estetické pozvednutí stávající městské třídy.

Mezi stavby oceněné v Plzeňském kraji patří **Mariánská Týnice** – dostavba východního ambitu, která získala hlavní cenu

Nová tramvajová trať na Borská pole získala dvě ocenění v soutěži **Stavba roku Plzeňského kraje 2020**. Foto: archiv pořadatele soutěže

Stavba roku Plzeňského kraje v kategorii novostavby budov, a Kulturní centrum – Pivovar Domažlice, jenž také získal hlavní cenu Stavba roku Plzeňského kraje v kategorii rekonstrukce budov. Cena hejtmanky Plzeňského kraje patří revitalizaci národní kulturní památky Vodní hamr Dobřív. Cenu poroty získala rezidence Klostermann a Javor v Železně Rudě a dvě čestná uznání poroty patří revitalizacím jezuitského kostela a Divadelní ulice v Klatovech.

„V letošním roce se odborná porota musela vypořádat s rekordním počtem čtyřiceti přihlášených staveb. Soutěžily stavby různých funkcí a velikostí. Mám radost, že polovina přihlášek byla z obcí a měst a všechny soutěžní stavby byly rovnoměrně rozprostřeny po území celého Plzeňského kraje. O kvalitě letošního soutěže svědčí i udělení tří hlavních titulů,“ shrnul předseda odborné poroty Miloslav Michalec. (red)

Hospic svatého Lazara má podpůrnou a paliativní ambulanci

Služba pomáhá pacientovi i celé jeho rodině projít náročnou životní situací

Podpůrná a paliativní ambulance, kterou vede primář Martin Pachner, zabraňuje nadbytečnému pobytu v nemocnici a mnohdy nadměrně intenzitě léčby.

„Službu podpůrné a paliativní ambulance nabízíme již dva roky pacientům z celých západních Čech. Během této doby jsme se postarali o více než stovku těžce nemocných pacientů a měli zhruba pět set výkonů (návštěvy ambulance, tel. konzultace, výjezdy do rodiny). Lidé si mohou domluvit první konzultaci na telefonním čísle **702 156 551**, nejlépe je volat ve všední dny od 11 do 13 hodin nebo napsat na e-mail pachner@hsl.cz“, uvedla ředitelka Hospice svatého Lazara v Plzni Jiřina Helíšková. Dodala, že v podpůrné a paliativní ambulanci přebírají pacienti s těžkým, především onkologickým onemocněním, o které se chtějí jejich blízcí postarat doma, a snaží se celé rodině pomoci v náročném životním období.

„Na rodinu klademe velký důraz, protože právě na jejich členech leží velká část péče o pacienta. Při první konzultaci v podpůrné a paliativní ambulanci se tedy scházíme nejen s pacientem, ale i s jeho blízkými,“ řekl primář Hospice svatého Lazara Martin Pachner. Podle něj totiž nejde jen o to vyřešit fyzické příznaky nemoci, ale i promluvit se členy rodiny a probrat s nimi, co vše je čeká.

„Pacienti s onkologickým onemocněním trápí kromě bolesti také dušnost, pocit na zvracení, nespavost, zácpa nebo průjem... Vše s nimi i s rodinou proberu a snažím se upravit medikaci. Napří-

Pacientům nabízí Hospic svatého Lazara v Plzni nejen lůžkovou hospicovou péči, ale také službu podpůrné a paliativní ambulance, díky níž mohou pacienti co nejdříve čas strávit v prostředí své rodiny.
Foto: archiv Hospice svatého Lazara

klad ukončím léky, které pacient špatně polyká nebo už nejsou vzhledem k jeho prognóze důležité, doplním léky na bolest či na vyspání. To je první kapitola, již zahajujeme naši společnou cestu v podpůrné a paliativní ambulanci,“ popsal Martin Pachner. „Pak zjišťuji, jak je na tom rodina sociálně, jestli péči zvládá, jak členové rodiny vnímají prognózu,

popíši, jak se bude stav pacienta dále vyvíjet. Musím zjistit, co v případě zhoršení stavu rodina a pacient preferují, zda si přejí odvezení pacienta do nemocnice, umístění do lůžkového hospice nebo chtějí, aby péči o něj převzal mobilní hospic. Každá cesta je legitimní, každý chce něco jiného. Podle jejich přání pak sestavíme plán péče a cíle léčby. Proberu

s rodinou i to, co dělat, pokud nastanou nějaké nečekané situace,“ vysvětlil.

Primář Martin Pachner má ordinaci hodiny v podpůrné a paliativní ambulanci vždy ve čtvrtek. Pacienti i se členy rodiny za ním pravidelně docházejí a řeší aktuální zdravotní stav. V případě potřeby za svými pacienty po zavolání dojíždí, aby jim i rodině pomohl vyřešit nenadálé události.

V týmu podpůrné a paliativní ambulance je také psychologička, zdravotní sestra, sociální pracovníce a duchovní.

Za službu se neplatí, péče je hrazena z rozpočtu pojišťoven a z rozpočtu Hospice svatého Lazara.

O Hospici svatého Lazara

- Je neziskovou organizací, funguje od roku 1998, kdy byl otevřen jako třetí lůžkový hospic v České republice. Sídlí ve Sladkovského ulici v rekonstruovaném domě, který mu zapůjčilo město Plzeň.

- V hospici se čtyři desítky pracovníků starají o pacienty, kteří jsou v závěrečné fázi těžkého nevyléčitelného onemocnění. Je zaměřen na komfort pacientů. Má 28 lůžek ve vybavených, většinou jednolůžkových, pokojích, kde je možnost přístýlky pro blízkého. Rodiny mohou s pacienty trávit co nejvíce času.

- Pacientům i jejich rodinám je také k dispozici psychologička a duchovní.

- Hospic nabízí kromě lůžkové péče také podpůrnou a paliativní ambulanci a půjčovnu kompenzačních pomůcek, díky nimž může rodina zvládnout péči o pacienta v domácích podmínkách.

- Město Plzeň hospic podporuje v rámci svých dotačních titulů v oblasti sociálních služeb. Ročně jde na jeho činnost cca 2,2 milionu korun.

NEJ inovátory 5G hledá i město Plzeň

Soutěž NEJ inovátor 5G je projekt na podporu malých a středních podniků. Je připraven v kooperaci se soutěží 5G pro 5 měst. Zainteresovaná města jsou Plzeň, Bílina, Jeseník, Karlovy Vary a Ústí nad Labem.

Za každé z měst bude do soutěže nominováno pět společností, které budou soutěžit o titul **NEJ inovátor 5G 2020**. Úspěšné firmy budou oceněny na slavnostním vyhlášení v Praze za účasti zástupců Ministerstva pro místní rozvoj a Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky.

Inovace jsou hnacím motorem hospodářského pokroku. Pro firmy znamenají kontinuální růst, pro jejich zákazníky pak kvalitnější a hodnotnější zboží a služby. Inovace jsou klíčem k vyšší produktivitě

a k zachování konkurenceschopnosti celé ekonomiky. Cílem soutěže je tedy najít společnost s nejlepším řízením inovací s teoretickým dopadem do 5G sítě. Hodnocen je proces, jímž společnosti k inovacím přistupují. Firmy tak mají možnost porovnat nejen své nápady v oblasti inovací, ale především to, jak s nimi umí pracovat, jak je dále převedou do praxe a zpeněží.

Další podrobnosti najdou zájemci na webové stránce soutěže <https://www.nejinovator5g.cz/> a na webu 5G města <https://www.mmr.cz/cs/microsites/5g/home>. (red)

Nová cyklostezka je Na Sudech

Cyklostezka kolem nového úseku východního okruhu města Plzně mezi ulicemi Pod Stráží a Na Roudné byla otevřena letos v září. Celkem 1,5 kilometru dlouhá trasa pro pěší a cyklisty je v nové ulici s názvem **Na Sudech**. Umožní bezpečný pohyb podél frekventované komunikace hlavně cyklistům ze sídliště Lochotín jedoucím k Velkému

Boleveckému rybníku. Stezku odděluje od komunikace ve velké části její délky svodidla a širší travnatý pás s nově vysázenými javory babyka. Celkem tu bylo vysázeno téměř 200 stromů. Směrem k Velkému Boleveckému rybníku tlumí zvuky protihluková stěna. Celá nová část komunikace Na Sudech dostala také nové veřejné osvětlení. (red)

Cyklisté i pěší mohou využívat novou cyklostezku v ulici Na Sudech.

Foto: Eva Barbořková

U Skupovky bude nová zahrada

Nový projekt s názvem **Skupovka na vzduchu** se právě uskutečňuje v bezprostřední blízkosti volnočasového centra ve Skupové ulici v Plzni na Borech. Jedná se o výstavbu nové malé multifunkční zahrady, která bude sloužit nejen dětem ze Skupovky, ale bude ji moci využívat i široká veřejnost. Celý projekt finančně podpořil Nadační fond Zelený poklad, jehož zřizovatelem je město Plzeň. Práce na zahradě by měly být dokončeny během podzimu letošního roku a obyvatelé Borů se mohou těšit jak na relaxační zónu, tak na hrací prvky pro malé a větší děti, tabuli na malování křídami, nášlapové kameny nebo například truhlíky na pěstování rostlin. (red)

V říjnu pokračuje budování zahrady u volnočasového centra ve Skupové ulici.

Foto: Anna Kastlová

Kilometrovka potřebuje obnovu

Postupnou obnovou projde v letech 2025 až 2035 část chráněné památkové aleje Kilometrovka v Plzni. Zásah je nutný, protože tomuto významnému krajinnárodnímu vegetačnímu prvku hrozí rozpad. Postupně by mělo být odstraněno až 20 stromů a současně bude nově vysazeno 42 alejových stromů. V takzvaném ochranném pásmu Kilometrovky

budou odborníci pracovat už letos na podzim, zcela odstraní stávající porosty dřevin, čímž se uvolní koruny stromů v aleji a celý úsek se prosvětlí. Takto vytvořené podmínky umožní nově vysazovaným stromům kvalitní a perspektivní růst. Cílem veškerých péstebních opatření je postupná regenerace a záchrana více než 130 let staré aleje. (red)

Zahradní slavnost pozvala do cirkusu

Den plný zábavy uspořádal pro své klienty ústav sociálních služeb

Tradiční zahradní slavnost si užili v září klienti Městského ústavu sociálních služeb města Plzně.

Foto: Eva Kriegerová

Zahrada Domova se zvláštním režimem Čtyřlístek v Kotkovské ulici se na jeden zářijový den proměnila v cirkusové šapitó. Již po dvaadvacáté tam Městský ústav sociálních služeb města Plzně (MÚSS) uspořádal tradiční zahradní slavnost, tentokrát s podtitulem Cirkus bude.

„V dnešní den právě k vám plný múz přijel světoznámý cirkus MÚSS. Jako principál jednoho z největších cirkusů na světě vás tady všechny srdečně vítám. Cirkus MÚSS je tu pro vás,“ veršoval ředitel MÚSS Vladimír Chuchler při slavnostním zahájení.

V zábavném celodenním programu, který měl především rozveselit, pobavit a zpříjem-

nit den klientům z různých domovů MÚSS, vystoupili například mažoretky Maršálky, nejrychlejší žonglér na světě, tanečnice Daima Dancers, Classic Cowboy Jimmy, pěvecký sbor Jiříčky, hudební skupina MM Music a další. Klienti si mohli během celého dne užít vyhlídkové jízdy v kočáře s koňským povozem nebo focení s exotickými papoušky.

MÚSS jako příspěvková organizace města Plzně pečuje v lůžkových zařízeních o zhruba pět set klientů a o dalších více než tisíc lidí v domácím prostředí. Pro dospělé jsou určena zařízení Čtyřlístek, Sněženka a Petrklíč, pro zdravotně postižené pak Nováček a Jitřenka. MÚSS poskytuje také pečovatelskou službu Domácí péče. (red)

Plzeň zakoupila dvěma stovkám žáků školní výbavu

Město Plzeň prostřednictvím svého odboru sociálních služeb zajistilo školní výbavu pro dvě stovky dětí, především ty, které letos 1. září nastoupily do prvních tříd. Na nákup školních batohů, penálů, kufříků, pastelek, vodovek, sešitů, pytlíků na přezůvky či svačinových boxů vynaložil odbor ze svého rozpočtu 300 tisíc korun. Pomoc je určena sociálně potřebným rodinám z Plzně.

Projekt s názvem Přímá podpora sociálně potřebných rodin s dětmi – žáků základních škol připravil Odbor sociálních služeb Magistrátu města Plzně poprvé v roce 2012. Plzeň tak byla prvním městem v České republice, které přišlo s projektem přímé pomoci v takovém rozsahu. „Každoročně se pomoci dočká okolo 200 dětí zhruba ze 150 plzeňských rodin,“ připomněla vedoucí zmíněného odboru Alena Hynková. „Spolupracujeme se sociálními pracovníky čtyř nej-

K dětem ze sociálně potřebných rodin putovaly nové školní pomůcky.

Foto: Hana Josefová

větších plzeňských obvodů a s neziskovými organizacemi. Jsou pro nás zárukou, že se školní výbava dostane skutečně k těm, kteří ji potřebují,“ uvedla Alena Hynková a dodala, že ke spolupracujícím organizacím patří například: Ponton, z. s., Diakonie ČCE – středisko Západní Čechy, Městská charita Plzeň – Domov sv. Zdislavy, MáTa pro rodinu, z. s., Salesiánské středisko mládeže – dům dětí a mládeže Plzeň, Společnost Tady a Teď, o. p. s. či organizace Naděje. (haj)

Nedám se!, prohlásili na Šumavě senioři

Interaktivní čtyřdenní workshopy pro plzeňské seniory se v srpnu a září konaly v šumavském Srní. Na programu byl například výcvik v sebeobraně či laserové střelbě, trénink paměti nebo osvěta z oblasti sociální pomoci a zabezpečení či problematiky exekucí.

„Projekt Nedám se! letos vstoupil do šestého ročníku. Původní červnový termín jsme museli kvůli přetrvávajícím epidemiologickým opatřením zrušit, ale program náhradního termínu jsme v letních měsících připravovali s optimismem, který nám vydržel. Uskutečnili jsme oba turnusy. Toho na konci srpna se zúčastnili úspěšní absolventi Plzeňské senior akademie městských obvodů Plzeň 1 a Plzeň 4 a toho v polovině září absolventi stejné akademie z městských obvodů Plzeň 2 a Plzeň 3,“ uvedla

Plzeňští senioři se v srpnu a září zúčastnili několikadenních workshopů s názvem Nedám se!, které se konaly v šumavském Srní.

Foto: Odbor sociálních služeb Magistrátu města Plzně

Alena Hynková, vedoucí Odboru sociálních služeb Magistrátu města Plzně. Právě tento odbor spolu s Městskou policií Plzeň a Policií ČR interaktivní projekt Nedám se! organizuje.

Alena Hynková dále připomněla, že současní senioři jsou nejen aktivní, ale i velmi dobře informovaní: „Snažili jsme se proto pro ně připravit program, který by je zaujal a současně zohlednil jejich širokou škálu vědomostí a schopností. A moc nás potěšily bezprostřední reakce účastníků, kteří nešetřili superlativy.“ Program, který organizátoři pro seniory připravili, byl postavený na přímé akci, modelových situacích, přírodních informacích a zapojení všech. Byl okořeněn legrací a dobrou náladou. Účastníci moc potěšilo, že díky podobným akcím vědí, že město Plzeň s nimi stále počítá. (red)

Plavecký přebor seniorů bude 14. října

Odbor sportu, Smart Cities a podpory podnikání Magistrátu města Plzně pořádá ve čtvrtek 14. října plavecký přebor seniorů v Plaveckém bazénu Slovany. Akce začne od 8 hodin registrací závodníků do jednotlivých kategorií: 65 až 74 let, 75 až 84 let a 85 let a starší. Trať jsou o délce 50, 100 a 200 metrů.

Kromě sportovního klání budou mít účastníci plaveckého přeboru seniorů také možnost zdokonalit svou plaveckou techniku pod odborným trenérským vedením. Přebor je určen i pro rekreační plavce.

Pomáhající Plzeň

Vyšel podzimní PILSEN

Nové číslo oblíbeného čtvrtletníku PILSEN – čtení nejen pro seniory – je od 1. října k dispozici všem zájemcům na běžně dostupných veřejných místech. Tentokrát magazin přináší medailonky jubilantky Ludmily Ševčíkové, ohlédnutí za historií nádraží „na Jižním“, ale třeba i pozvání na plavecký maratón. S podzimem přichází hojnost, a proto jsou i v magazínu hojně zastoupeny dobré zprávy. Magazin PILSEN je možné číst také v elektronické podobě na adrese: <https://socialnisluzby.plzen.eu/zajistime-poradime/epilsen/>.

Právní poradna pokračuje

Bezplatná právní poradna pro seniory a zdravotně postižené občany s trvalým bydlištěm v Plzni, kterou provozuje magistrátní odbor sociálních služeb na adrese Martinská 2, Plzeň, 1. patro ve spolupráci s odborem právním a legislativním, zahájila po prázdninové pauze činnost v úterý 7. září. Objednávky na další termíny jsou přijímány na telefonní číslo 378 033 355 nebo na e-mailu: kreutzerova@plzen.eu.

Provozovatel si vyhrazuje právo nastavit režim poradny v reakci na případná epidemiologická opatření.

Pedagogové se mohou hlásit na kurz

Projekt Podpora integrace cizinců na lokální úrovni v roce 2021, který je financovaný Ministerstvem vnitra České republiky a realizovaný Odborem sociálních služeb Magistrátu města Plzně, nabízí deseti plzeňským pedagogům bezplatnou účast na akreditovaném kurzu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky **Čestina jako cizí jazyk**. Více informací zájemci získají na Katedře českého jazyka Fakulty pedagogické Západočeské univerzity v Plzni u Gabriely Hrubé, telefon: 377 636 021.

Plzeň investovala půl miliardy do bytových projektů

Přinášíme přehled vybraných projektů, které město realizovalo během uplynulých pěti let

Ve vlastnictví města je 2 720 bytů, z toho je 548 bytů pro osoby starší 65 let a invalidní důchodce, 110 bytů bezbariérových, 8 bytů pro osoby pečující o postižené dítě, 63 bytů s podporou sociálního pracovníka, 38 dokončených vizualizovaných bytů, což jsou městské byty, které jsou k nájmu nabízeny ještě před rekonstrukcí a jsou pak upraveny podle přání budoucího nájemce.

U Jam vznikly byty pro seniory

Seniorům a lidem se zdravotním znevýhodněním slouží už čtyři roky 11 nově postavených komunitních bytů v Bolevci.

Nové byty vznikly v nástavbě části východního traktu objektu U Jam 23, kde je městský dům pro seniory. Vybudována byla i společenská místnost.

O rok později pak město nechalo v tomto objektu z nevyužívaných kanceláří vybudovat za čtyři miliony korun další čtyři komunitní byty. Jeden z bytů je

určen pro zrakově postižené. Celý objekt byl také zateplen, má novou fasádu a byly opraveny lodžie. Náklady se vyšplhaly na cca 45 milionů korun.

Koncepce sociálního bydlení

V roce 2017 spustilo město projekt s názvem **Pilotní testování koncepce sociálního bydlení v Plzni**. Cílem bylo nastavit funkční systém prostřednictvím propojení sociálního a bytového odboru i zapojení neziskových organizací a aktivně vyhledávat lidi ohrožené ztrátou bydlení, poskytnout jim dostupné bydlení a pomoci ho udržet. Do projektu bylo zařazeno na pět desítek městských bytů a 90 procent těch, jimž město v tomto projektu nabídlo pomoc, si bydlení udrželo. Náklady činily 14 milionů korun, necelestých 12 milionů korun bylo hrazeno z Evropské unie.

Projekt přinesl progresivní nastavení bytové politiky včetně transparentního systému nájemného bydlení, vzniklo nové kontaktní místo pro bydlení v Jagellonské ulici. Došlo k propojení sociálních pracovníků s pracovníky bytového odboru. Město Plzeň v koncepci sociálního a dostupného bydlení pokračuje i v letech 2019 až 2022. Cílem je systém vstřícné, dostupné a kvalitní bytové politiky směrem k občanům města, především k seniorům, osobám se zdravotním postižením a osobám o ně pečujícím, mladým rodinám a domácnostem s podporou sociálního pracovníka. Město byty k pronájmu nabízí na svém realitním portálu byty.plzen.eu, kde zájemci najdou všechny potřebné podrobné informace, jak postupovat při registraci k nájmu městského bytu a také o nabízených bytech.

Dům na půl cesty pomáhá mladým

V bývalých kancelářích Plzeňských městských dopravních podniků v objektu Palackého 16 vybudovalo město Plzeň velkometrážní byt o dispozici 11+1 a s plochou 220 m² pro Středisko křesťanské pomoci Plzeň. To zde od letošního roku poskytuje sociální službu dům na půl cesty pro mladé lidi ve věku 18 až 26 let, kteří například opouštějí dětský domov či jinou formu ústavní výchovy, pocházejí z disfunkčních rodin, nemají patřičné sociální zázemí či se již ocitli na ulici. Díky podpoře střediska získají své vlastní osobní zázemí i společenské uplatnění.

Rekonstrukce domů v Plachého ulici

Za 45 milionů korun rekonstruovalo město v letech 2017 a 2018 pět desítek bytových jednotek v Plachého 42, 44, 46, 48.

Vybudovány byly byty o dispozicích 1+1 a 1+kk a podlahové ploše 22 až 44 m². Jeden z nových bytů je takzvaný **krizový**. Je určen rodinám s dětmi i jednot-

livcům, kteří se nacházejí v ohrožení zdraví či života a nejsou schopni přechodnou dobu tuto situaci řešit vlastními silami.

Byty pro fakultní nemocnici

Už 21 bytů poskytla Plzeň do nájmu Fakultní nemocnici Plzeň. Ta je využívá pro své zaměstnance. Spolupráce mezi oběma subjekty funguje již pátým rokem a největšímu zdravotnickému zařízení v regionu pomáhá při náborech a stabilizaci zdravotníků. Městské byty se nacházejí na různých adresách v západočeské metropoli, přičemž největší zájem mají zaměstnanci nemocnice především o menší jednopokojové či dvoupokojové byty se samostatnou kuchyní.

V Prostřední 48 je 20 nových bytů

Plzeň letos na jaře dokončila výstavbu dvaceti nových bytů na Nové Hospodě ve svém objektu v Prostřední 48. Byty vnikly z nevyužívaných nebytových a společných prostor. I nové byty slouží, stejně jako téměř sedm desítek stávajících bytů, k bydlení seniorům a osobám se zdravotním postižením. Jeden byt získala do nájmu Západočeská univerzita (ZČU) v Plzni pro své studenty, kteří pomáhají nájemníkům. Kromě bytů byly opraveny také společné prostory domu, fasády a vyměněny výtahy. Náklady činily 45,5 milionu korun.

U Radbuzy jsou sociální byty

Město Plzeň upravilo svůj objekt na adrese U Radbuzy 8 v Doudlevcích, jenž dříve sloužil jako kanceláře a laboratoře Zdravotního ústavu se sídlem v Plzni, na osm malometrážních bytů pro sociální bydlení. Celkové náklady na rekonstrukci jsou vyčísleny na 13 milionů korun, přičemž částka 9,19 milionu korun byla čerpána z Integrovaného regionálního operačního programu. Rekonstrukci objektu město dokončilo na konci září 2020. Do tří měsíců od kolaudace byly všechny byty obsazeny.

Nový byt pro klientky sociálních služeb ve Zbůchu

Město Plzeň v roce 2019 upravilo své byty ve Škroupově ulici 9 tak, aby mohly sloužit jako chráněné bydlení handicapovaným klientům Centra pobytových a terénních sociálních služeb ve Zbůchu (CPTS Zbůch). Před přestavbou šlo o dva samostatné byty ve stejném patře, které jsou nyní upraveny na jeden byt s pěti samostatnými neprůchodnými pokoji, společenskou místností a kuchyní. Nastěhovalo se do nich pět žen, klientek CPTS Zbůch.

Čtyřpatrový dům pro neziskové organizace

Plzeň v roce 2019 kompletně zrekonstruovala rozsáhlé prostory ve své budově na adrese sady Pětatřicátníků 27, jde o objekt známý jako Komenda. Za zvýhodněné nájemné jej poté předala neziskovým organizacím, které pracují s dětmi. Pod jednou střechou tak poskytují své služby Sdružení Ty a Já, Blízký soused, Ponton a Společnost Tady a Teď. Jde o neziskové organizace ze sektoru sociálních služeb, jež se, co se jejich sídel týče, nacházely v existenční nejistotě, ať již z důvodu výpovědi z nájmu, prodeje či směny nemovitosti, v níž sídlily, či z důvodu nedostačující kapacity. Rekonstrukce město vyšla na 32,6 milionu korun.

Město PlzeňPlzeňské oslavy
vzniku republiky
28/10/2021FANDÍME
REPUBLICCE!**Plzeňská radnice**

náměstí Republiky 1
10.00-15.00 **prohlídka s průvodcem**, max. 20 osob

Městská beseda

Kopeckého sady 13
10.00-15.00 **prohlídka s průvodcem**, max. 20 osob

Loosovy interiéry

10.00-16.00 **Apartment Richarda Hirsche – komentované prohlídky | Plachého 6 NOVINKA**
10.00-16.00 **Byt Huga Semlera – komentované prohlídky**

Klatovská 19, pouze pro děti od 12 let
Pozn.: Objekty nejsou bezbariérové! Max. 15 osob ve skupině.

To nejlepší z Plzně

15.00 **prohlídka města Plzně** (sraz před Turistickým informačním centrem, náměstí Republiky 41, max. 25 osob ve skupině)

Prodej vstupenek na www.plzenskavstupenka.cz a v Turistickém informačním centru od 4. 10. od 9 hod. Vstupenky do Loosových interiérů je možno zakoupit také na www.adolfoosplzen.cz.

Věž katedrály sv. Bartoloměje

náměstí Republiky
10.00-18.00 **prohlídka** (poslední vstup v 17.20)
max. 30 osob/**děti do 140 cm zdarma**

Stará synagoga

vnitroblok Smetanovy sady 5
9.00-17.00 každou hodinu **tematické prohlídky v sále** (židovské tradice a zvyky; židovské svátky)
individuální vstup na galerii/**děti do 140 cm zdarma**
Pozn.: Prodej vstupenek ve Staré synagoze od 4. 10. od 10 hod.

Korandův sbor Českobratrské církve evangelické

Anglické nábřeží 13
11.00, 15.00 **komentované prohlídky** s tématem historie i současnosti Korandova sboru

Divadlo J. K. Tyla

Velké divadlo, Smetanovy sady 16
9.00, 11.00, 13.00 **prohlídka s průvodcem**
27. 10. **Korunovace Poppey** (opera)
28. 10. **Postřižiny** (čínohra)
29. 10. **Neapolská choroba** (čínohra)
Nové divadlo, Palackého náměstí 30
10.00, 11.00, 12.00 **prohlídka s průvodcem**
28. 10. **Vyhoďte ho z kola ven** (balet)
Pozn.: Prodej vstupenek na prohlídky od 4. 10. od 10 hod. v pokladně předprodeje DJKT, Smetanovy sady 16, Plzeň. Max. počet osob ve skupině 25.

Okružní jízdy historickými vozy

program přináší PMDP, a. s.
11.00-16.00
trolejbus Škoda 9 Tr (nástup/výstup zastávka **Goethova**)
autobus ŠKODA 706 RTO (nástup/výstup zastávka **Náměstí Republiky**)
*Pozn.: Kapacita vozů omezena.
Více informací na www.pmdp.cz/ **děti do 6 let zdarma***

DEPO2015

Presslova 14
10.00-18.00 **DEPO Street Food Market**
– festival pouličního jídla
Výstavy Panu učitelí s láskou a Quattro formi

Sousedské procházky

program přináší Skrytá Plzeň, z. s.
10.00 **Plzeňský architektonický manuál (PAM): Staré a nové centrum** (sraz na náměstí Republiky 22, průvodce Petr Klíma)
14.00 **Jak jsem zachránila hřbitov** (sraz před hlavním vchodem na Mikulášský hřbitov, Mikulášská 23, průvodkyně Anna Hostičková)
Pozn.: Prodej vstupenek na www.plzenskavstupenka.cz od 4. 10. od 9 hod. Bližší informace na www.skrytemesto.eu.

Vstup 28 Kč

Zdarma

www.plzen.eu**Techmania Science Center**

U Planetária 1
10.00-18.00
Zvýhodněné vstupné platí do Science Center a 3D planetária, zvlášť se platí projekce.
Pozn.: Nutná rezervace na projekci, předprodej od 4. 10. od 9 hod. na www.eshop.techmania.cz nebo na recepci Techmania Science Center v otevírací hodiny dle www.techmania.cz.
děti do 3 let zdarma

Plzeňská teplárenská, a. s.

9.00, 11.00, 13.00, 15.00 **exkurze do spalovny v Chotíkově** (ZEVO Plzeň)
Pozn.: Nutná rezervace na www.zevoplzen.cz/infocentrum od 4. 10. od 9 hod. Sraz nejpozději 10 min. před začátkem exkurze na dolním parkovišti u vstupního turniketu do areálu ZEVO Plzeň, Chotíkov. Max. 10 osob ve skupině a dle platných epidemiologických pravidel (respirátory podmínkou).

Zoologická a botanická zahrada města Plzně

Pod Vinicemi 9
DinoPark
Nad ZOO 1
8.00-18.00/**děti do 6 let zdarma**

Luftova zahrada

Za Rybárnou, Plzeň-Doudlevec
10.00-16.00
11.00, 13.00 a 15.00 **komentované prohlídky**

Meditační zahrada

Meditační ul., Plzeň-Doudlevec
10.00-16.00 **prohlídka/děti do 140 cm zdarma**

Rozhledna Chlum

Na Klínu, Plzeň-Doubavka
10.00-17.00
2 dospělí/1 dospělý + až 2 děti/3 děti

Bazén Slovany

náměstí Gen. Píky 42

Bazén Lochotín

Sokolovská 46
9.00-12.00 **volné plavání** (vstup 28 Kč na 1 hodinu)
děti do 140 cm zdarma

Patton Memorial Pilsen

Pobřežní 10 (KD Peklo)
9.00-16.00
děti do 6 let zdarma

Západočeské muzeum v Plzni

Kopeckého sady 2
10.00-18.00
28 Kč/výstava/expozice

Muzeum církevního umění Plzeňské diecéze

Františkánská 11
Muzeum loutek Plzeň
náměstí Republiky 23
10.00-18.00

Muzeum strašidel

náměstí Republiky 33
10.00-18.00 Věrtel pohádek a oživlá strašidla
děti do 110 cm zdarma

Plzeňské historické podzemí

Veleslavínova 6
10.00-18.00 každých 20 minut **prohlídka**
děti do 6 let zdarma, zákaz vstupu dětem do tří let

Pívovarské muzeum v Plzni

Veleslavínova 6
10.00-18.00 **prohlídka/děti do 6 let zdarma**
*Pozn.: Více informací a prodej vstupenek na www.prazdrojvisit.cz.
Pro tuto akci neplatí sleva 25 % na kombinované okruhy.*

Galerie města Plzně

náměstí Republiky 40
10.00-12.00, 12.30-18.00
Václav Stratil: Není citu, není touhy, kolem krouží jenom mouchy | 16. 09. – 14. 11.

Západočeská galerie v Plzni

10.00-18.00

Výstavní síň Masné krámy

Pražská 18
výstava **AVIATIKA v české vizuální kultuře 1783-1957**
Výstavní síň „13“

Pražská 13
výstava **JOSEF SUDEK – JAKUB ŠPAÑHEL: Zažít zjevení**
děti do 6 let zdarma

Moving Station

Koperníkova 56
13.00, 15.00 a 17.00 **komentované prohlídky budovy**
Více informací a aktuality o programu na www.johancentrum.cz.
děti do 120 cm zdarma

Krašovská Aktivity centrum Plzeň

Krašovská 30
14.00-15.30 **PARKOUR WORKSHOP**, Parkour hřiště
(v případě špatného počasí se program přesouvá dovnitř)

BOHEMIA SEKT, s.r.o.

Smetanova 220, Starý Plzenec
10.00-17.00 každých 10 minut **prohlídka**
vstupenky na místě/**děti do 6 let zdarma**

Hrad Radyně, Starý Plzenec

10.00-16.45 **prohlídka hradu**
11.00, 14.00 a 16.00 **komentované prohlídky**
Pozn.: Rezervace na www.ic-radyne.cz. Max. 30 osob ve skupině.
děti do 6 let zdarma

Rotunda sv. Petra a Pavla ve Starém Plzenci

13.00-16.00 každou hodinu **komentované prohlídky**

Jiráskovo náměstí – NOVINKA

program přináší Nadace Proměny Karla Komárka a Paměť národa
10.00-16.00 **Minulost a budoucnost Jiráskova náměstí** (debaty, vzpomínky pamětníků, filmy, workshopy pro děti)

náměstí T. G. Masaryka

17.00 **Slavnostní shromáždění** k 103. výročí založení samostatného Československa

18.30 **Slavnostní ohňostroj**

DOPROVODNÝ PROGRAM

2. – 31. 10. Z Hamburku na Petrohrad – stezka, která představí plzeňský Petrohrad a jeho důležitá místa, události i osobnosti; **vědomostní soutěž pro děti**

21. 10. v 19.00 Jiří Suchý & Semafor & PF

Městská beseda
koncert ve spolupráci Divadla Semafor a Plzeňské filharmonie k životnímu jubileu Jiřího Suchého
Vstupenky na www.plzenskavstupenka.cz.

Výstavy

Slavní Petrohradští, Paluba Hamburk - galerie, 2. – 31. 10.
HRDINKY, Smetanovy sady, 4. – 28. 10.
Faktury a účty plzeňských podnikatelů od staré monarchie po nově vzniklou republiku, mázhaus radnice, 16. 10. – 5. 11.

Změna programu vyhrazena.
Při přípravě akce sledujeme epidemiologickou situaci v souvislosti s nemocí covid-19 a s ní spojená opatření, která mohou ovlivnit průběh oslav.

Juniorfest už klepe na dveře

I do Plzně dorazí filmy pro děti a mládež

Na začátku listopadu proběhne 14. ročník mezinárodního filmového festivalu Juniorfest, který se zaměřuje na filmovou tvorbu pro děti a mládež. Diváci se do kinosálů v pěti městech Plzeňského kraje vrátí po dvou letech – třináctý ročník totiž musel vzhledem k pandemii proběhnout on-line. Organizátoři pro velký úspěch loňského festivalu letos chystají hybridní variantu: týden fyzicky v kinech a k tomu deset dní on-line.

Hlavní část se uskuteční od 5. do 11. listopadu 2021. Festivalovým centrem se stanou opět Domažlice, ale promítat se bude i v Plzni, Přeštici, Horšovském Týně a Dobřanech. Juniorfest každoročně navštěvují tisíce malých i velkých diváků, kteří chtějí vidět nové i starší snímky na velkém plátně.

Festival však není jen o filmech, ale také o hostech a doprovodném programu. Nejvyšší festivalové ocenění Zlatá rafička letos převezmou Petr Nárožný a Ivana Chýlková, které diváci mohou znát z řady oblíbených filmů. Předání cen proběhne tradičně v Erbovním sále Státního hradu a zámku Horšovský Týn. Perličkou letošního festivalu bude také vydání publikace o filmovém režisérovi a rodákovi z Dobřan Otě Kovalovi, který během normalizace natočil řadu filmů pro děti a mládež.

Filmový program festivalu má tři soutěžní sekce. V kategorii filmů pro děti (5–11 let) bude například uvedena hravá adaptace oblíbené dánské klasiky Svět podle Bustera, dojemný rodinný film Spaceboy o plnění zdánlivě nemožného nebo nejnovější film Petra Oukropce Mazel a tajemství lesa.

Pro mládež (12–16 let) je připraven třeba nizozemské drama Remy a Juliyat,

kteří moderním způsobem adaptuje shakespearovskou klasiku a zasazuje ji do laskavé vánoční atmosféry. Z animované tvorby se mohou diváci těšit na kanadský film Felix a poklad Morgäa nebo české Myši patří do nebe.

Ještě před oficiální premiérou proběhne na Juniorfestu předpremiéra očekávané novinky režiséra Juraje Ja-

kubiska Perinbaba a dva světy nebo prezentace pokračování televizní pohádky Tajemství staré bambítky 2.

Od 12. do 21. listopadu bude možné zhlédnout exkluzivní výběr filmů na www.dafilms.cz.

Podrobné informace zájemci najdou na webu www.juniorfest.cz nebo Facebooku MFF Juniorfest. (red)

Jiří Suchý oslavil devadesátiny. Pogratuluje mu i jeho rodné město

Legenda českého divadelnictví, zakladatel Divadla Semafor, Jiří Suchý se v Plzni narodil 1. října 1931. Plzeňská filharmonie ve spolupráci s jeho domovskou scénou připravila na čtvrtek 21. října společný komponovaný program. V Měšťanské besedě zazní nejnámější melodie z pera Jiřího Suchého a Jiřího Šlitra. Zahraje také Orchestr Divadla Semafor, zazpívají Markéta Procházková a Ivo Hrbáč. Vystoupí i sám oslavenec a jeho dlouholetá divadelní partačka Jitka Molavcová.

Jiří Suchý, divadelník, textař, grafik, výtvarník, dramatik, zpěvák, herec i filmař – prostě muž mnoha talentů – založil spolu s Jiřím Šlitrem a Ferdinandem Havlíkem v roce 1959 Divadlo Semafor (SEdm MA-

lých FORem). Hned první semaforická hra Člověk z půdy zaznamenala ohromný úspěch. Semaforická divadelní představení pak bývala vždy beznadějně vyprodaná a písničky z dílny Jiřího Suchého a Jiřího Šlitra jsou dodnes známy, vždyť jsou podepsány například pod hity Krajina posedlá tmou, Ach, ta láska nebeská, Tereza, Klementajn a mnoha dalšími.

Divadlo Semafor se netěšilo přízni komunistického režimu a v 70. letech minulého století perzekuce vůči Jiřímu Suchému zesílily poté, co podepsal manifest Dva tisíce slov.

Po smrti Jiřího Šlitra v roce 1969 našel Jiří Suchý svého divadelního soupeřníka v herečce a zpěvačce Jitce Molavcové. Divadlo Semafor existuje dodnes a principál Jiří Suchý jej stále vede. (red)

Plzeňský rodák Jiří Suchý oslavil 1. října 90. narozeniny.

Foto: archiv Divadlo Semafor

Festival stepu má náhradní říjnový program

Po téměř dvou a půl letech se Plzeň konečně opět stane na čtyři dny místem setkání špičkových stepařů od nás i ze zahraničí. 7. ročník Plzeňského festivalu stepu, jehož konání v květnu 2020 i v květnu 2021 znemožnila pandemie, se uskuteční v náhradním termínu od 14. do 17. října 2021.

Bohatý program představí stepařské umění nejen při hlavním večerním programu v Měšťanské besedě, ale také pod širým nebem v centru Plzně. Chystá se flash mob s více než stovkou účinkujících, ukázky různých druhů a stylů stepu či workshopy. Hlavní hvězdou festivalu bude Daniel Borak ze Švýcarska, několikanásobný mistr světa, tanečník a choreograf s českými kořeny.

Můj život na planetě, to je téma festivalu

Festival „Můj život na planetě“ zprostředkuje Plzeňanům už podesáté pohled na palčivé sociální téma optikou kultury. V říjnu a listopadu nabídne s letošním podtitulem „Můj život na planetě“ výstavu, divadelní představení, odbornou debatu, filmy i sérii zážitkových workshopů pro studenty. Festival zahájí výstava Klimatická změna a my...v prostorách kulturního centra Moving Station. Vernisáž se koná 11. října v 18:30 hodin a naváže na ni

beseda s veřejností na téma Náš život na planetě, jejím garantem bude Nadační fond Zelený poklad. V prostorách Moving Station se odehraje rovněž Nové místo – série workshopů pro základní a střední

školy, kterou zakončí 22. října v 19 hodin instalace pro veřejnost. V Anděl Music baru se 19. října uskuteční tradiční festivalové Čítání lidu Divadla MY, které bude letošní téma reflektovat prostřednictvím literatury. Filmový klub v Kině Beseda nabídne ve spolupráci s festivalem 2. listopadu snímky Země mezi a David Attenborough: Život na naší planetě. Vývrcholením letošního jubilejního 10. ročníku se stane divadelní představení Jezero

podle románu Bianky Bellové. Termín představení, které se odehraje v Divadle ALFA, najdou zájemci stejně jako bližší informace o festivalu na www.muzejivots.cz a na facebooku. (red)

Nadace Rudolfa Löwyho hledá zajímavé projekty

Židovská obec Plzeň a město Plzeň založily už v roce 1994 Nadaci Rudolfa Löwyho na záchranu plzeňských synagog. Úkolem nadace je získávat a účelně rozdělovat finanční prostředky na jejich opravy, ale i kulturní a společenské využívání.

Nadace vyhlásila výběrové řízení na podporu projektu v grantovém programu Téma 3 – Kulturní počin ve Staré synagoze na rok 2022. Uzávěrka přihlášek je letos 30. října. Grantová pravidla a formuláře žádosti zájemci najdou na webu www.zoplzen.cz. (red)

Jednoleté granty pomohou kulturním projektům

Město Plzeň chce podpořit oblast rozvoje a prezentace celoroční umělecké a kulturní činnosti a také umělecké a kulturní projekty. Až do 8. listopadu přijímá žádosti do Jednoletého dotačního programu v oblasti kultury 2022. „V rámci podpory celoroční činnosti je tato neinvestiční dotace určena žadatelům, kteří nejméně po dobu jednoho roku předcházejícího termínu podání žádosti prokazatelně provozují kontinuální, zejména spolkovou, činnost, která podporuje uměleckou tvorbu nebo kulturní aktivity občanů města Plzně a směřuje k veřejné prezentaci minimálně třikrát ročně, například formou výstav, koncer-

tů či divadelních vystoupení a podobně. O podporu kulturních projektů je možné žádat ve čtyřech vyhlášených tematických okruzích: Veřejný prostor města jako místo pro umělecká díla a kulturní animace, Umělecké a kulturní projekty pro děti a mládež, podpora začínajících autorů a podpora kulturně vzdělávacích aktivit, Kultura jako nástroj uchování kulturních hodnot a tradic a Podpora reprezentace plzeňské kultury,“ uvedla vedoucí Odboru kultury Magistrátu města Plzně Květuše Sokolová. Právě tento odbor žádosti o dotace přijímá. Kompletní informace jsou k dispozici na www.plzen.eu (Granty a dotace). (red)

V ulicích Plzně přibýly kameny zmizelých

Město Plzeň se letos popáté připojilo k mezinárodnímu projektu uctění obětí holocaustu instalací dalších 20 takzvaných kamenů zmizelých, německy Stolpersteine. Celkově tak v Plzni obětí holocaustu připomíná 77 pamětních kamenů. Nové dlažební kostky s mosazným povrchem nechalo město Plzeň umístit do chodníků v pátek 3. září. Kameny zmizelých přibýly na osmi místech: Palackého náměstí 23,

Kardinála Berana 14 a 23, Klatovská 12, Prešovská 4, Přeštická 4 (u Zastávky), Lochotínská 37 a Pod Záhorskem 3. V tomto roce si poprvé představitelé města připomněli nejen osudy 15 obětí lednových transportů v roce 1942 z řad židovského obyvatelstva, ale také pěti obětí nacistické perzekuce plzeňských Romů odsunutých do koncentračního tábora Lety u Písku. (red)

Rozhovor **Pavel Pavlovský:** **Divadlo do mě zaseklo dráp**

Herec vstoupil do síně slávy, získal Uměleckou cenu města Plzně

„Pavel Pavlovský Plzni zasvětil celý svůj profesní život – s Divadlem J. K. Tyla je spojen více než padesát let. Vytvořil v něm na 150 rolí. Je to herec s bohatou tvůrčí fantazií, velkou citovou hloubkou a smyslem pro stavbu postavy,“ zaznělo mimo jiné v září na podiu Městanské besedy při slavnostním udělení Uměleckých cen města Plzně za rok 2020. Pavel Pavlovský získal Uměleckou cenu města Plzně za celoživotní dílo (síně slávy).

Kdy jste řekl, že divadlo má přispět ke zušlechtnění duše...

To by samozřejmě mělo. Je to jedna z hlavních úloh nejen divadla, ale umění vůbec. Když se člověk dívá na divadlo, čte knihu, poslouchá hudbu, tak to s ním něco dělá, a pakliže to v něm vzbuzuje emoce – hladí po duši nebo to duši drásá, tak člověk může skrze umělecké dílo dojít k poznání sebe sama. Může se v něm vykoupat, osvěžit, inspirovat se nebo taky dostat odstrašující příklad. Pokud by takovou úlohu umění neplnilo, tak by bylo zbytečné.

Je to ten důvod, který vás drží u divadla? Při převzetí ceny jste prohlásil, že divadlo vás stále pevně drží, což jste vzápětí potvrdil tím, že jste hned z podia běžel do divadla, protože ten samý večer jste měl před sebou premiéru Neapolské choroby, kde hrajete hlavní roli Komořího.

Jednu z hlavních rolí. Možná je to jeden z důvodů, proč stále hraju divadlo. Ale určitě na to nemyslím každý den. Není to tak, že bych šel do divadla a říkal si, že teď zase budu někoho zušlechťovat. Ale jak vůbec odpovědět na otázku: „Proč drží člověk divadlo?“ Do mě se jeho dráp zaryl už někdy v dětství – nečím mě oslovovalo, dráždilo, lákalo a dodnes mě to nepustilo. Divadlo je dialog mezi jevištěm a hledištěm, a když se podaří navázat na společnou strunu, tak to člověk okamžitě cítí a je to vzájemná inspirace. **Vám se v Plzni ten dialog s diváky navázat podařilo. Zůstal jste v Plzni, ač rodilý Pražan, i kvůli tomuto souznění s diváky?**

No, ono se to vždycky samozřejmě nepodaří, avšak ty okamžiky, kdy to herec i divák cítí, jsou taková podivuhodná „omša“ a je to radost. Dá se to zažívat v Plzni, Paříži i Londýně, není to specifikum jen Plzně. To, že jsem v Plzni, je podivuhodná hra osudu. To je „žuch, žuch“..., člověk se najednou někde ocitne a kouká, kde je. A já se holt ocitl v Plzni a zůstal jsem tady.

Pavel Pavlovský (uprostřed) ve hře Neapolská choroba.

Foto: Irena Štěrbová

Nelitoval jste toho?

To vůbec ne. Já nelituji ničeho. Zažil jsem krásné časy, skvělé kolegy, mám spoustu divadelních i mimodivadelních zážitků.

Dáte nějaký mimodivadelní zážitek k dobru? Prý jste měl zakázáno chodit do jedné plzeňské hospody a taky jste v Plzni trávil vojenskou službu...

Tak pokud jde o tu hospodu, tak to jsem měl zakázáno chodit do vinárny Jadran, která byla naproti Velkému divadlu. Tenkrát se tančil tanec hoky koky a při něm se svlékalo. Já ho tančil právě v tom Jadranu. A k té vojně... Její druhý rok jsem trávil na letišti v Líních a měl při tom dovoleno hrát v Plzni divadlo. To bylo v roce 1968. Po vpádu „sprátelených“ vojsk jsme ještě s dalšími vojáky zorganizovali vysílání Rozhlasu svobodné Československé armády. Jezdili jsme s vysílačkou po letišti a já hlásil: „Vojín Pavlovský hovoří ke generálu Pavlovskému“, on totiž okupantům velel generál Pavlovskij... no a po letišti nás honil obrněný transportér.

A když se vrátíme zpět k plzeňskému divadlu, v němž jste odehrál více než 150 rolí...

Když mi kolegové z divadla při udělení Uměleckých cen města Plzně pokládali v Městanské besedě na zem kartičky s rolemi, které jsem hrál, říkal jsem si: „Pro pána krále, kolika postavám jsem asi ublížil, co jsem s nimi provedl“. Ale to

štěstí, že jsem se s nimi mohl potkat, to je ohromné, to se málokomu za herecký život podaří. Herec si totiž role nevybírá. Může se stát, že do divadla přijde talentovaný herec, ale nedostane roli, která by mu pomohla jít dál, a celý život se už nikam nevyhrabe. Divadlo je kruté, totálně nedemokratická instituce, ale je to nádhera, když to vychází a člověk jde po těch schůdkách nahoru.

K vám divadlo kruté nebylo. Vždyť vy jste kromě Romea hrál všechny zásadní shakespearovské role...

Zaplat pánbůh, můj „osudek“ byl ke mně hodný. A Shakespeare je prubířským kamenem souborů i jednotlivých herců.

Aktuálně vás diváci mohou vidět kromě zmiňované Neapolské choroby také v Soumraku bohů, Postržinách, inscenaci Dortel – Jak se vaří národ a v říjnu mají premiéru Vánoce na poušti. Kterou roli z těchto her máte nejraději?

Z těch uvedených hraji všechny rád. Těžko říci, kterou mám nejraději. Když člověk leze na pódium, tak tu roli přeci nemůže mít nerad, tedy neměl by mít. I toho největšího padoucha musí mít rád, aby tam s ním mohl dvě tři hodiny žít. **Vaše manželka Monika Šváblová, která vás doprovázela na slavnostní večer předávání uměleckých cen, je také mnoho desítek let členkou činohry Divadla**

J. K. Tyla. Asi i pro ni platí to, co pro vás, že ji divadlo stále drží. Aktuálně hraje v několika inscenacích. Povídáte si doma o divadle?

Samozřejmě, ale ne „furt“. Když přijdeme domů po zkoušce, tak to nejde zahodit. Divadlo je s námi pořád, takže přináší i mnoho témat k rozhovoru.

Vás vlastně dala dohromady Plzeň.

Dala, i proto mám tohle město rád. To bylo v 68. roce, začínali jsme novou sezonu, já si Moniky všiml a říkal si: „Sakra, nějaká pěkná nová baletka.“ Pozval jsem ji na pivo. Zděsila se, že by měla jít ráno v půl desáté do hospody.

A teď už spolu na pivo chodíte?

Pak jsem ji přemluvil. Ale ani já už teď moc do hospody nechodím, nesmí se v ní kouřit a pivo bez cigarety pro mě nemá smysl. A už toho taky tolik nevy-piju. I když teď jsem po osmi letech opět „táhl Plzni“. Bylo to zrovna po Umělecké ceně a po premiéře Neapolské choroby. Přiznám ale, že ta rána už pro mě nejsou moc příjemná. **(haj)**

Uměleckou cenu města Plzně získali také: Jaroslav Jurečka, Západočeská galerie v Plzni (zastupovali ji autoři oceněné výstavy Petr Jindra a Michaela Ottová a ředitel galerie Roman Musil) a Ivo Hucl (zleva).

Foto: Michal Poustka

Umělecká cena města Plzně za mimořádný umělecký počin pro umělce nad 30 let byla udělena básníku Ivo Huclovi za knihu *Návrat ke kruhu*, která představuje rozsáhlý výběr z jeho tvorby – pět set básní mapuje jeho cestu od normalizace, kdy texty publikoval pouze v samizdatu, přes osobní hledání až k otevření se imaginační, člověku a přírodě.

Umělecká cena města Plzně za významnou kulturní událost roku patří Západočeské galerii v Plzni za výstavní projekt NAD SLUNCE KRÁSNĚJŠÍ. Plzeňská madona a krásný sloh. Významnost a jedinečnost výstavy, která byla připravována osm let ve spolupráci mnoha odborných institucí, umocnilo dočasně zapůjčení samotného originálu sochy Plzeňské madony.

Cenu za mimořádný umělecký počin pro umělce do 30 let získal Jaroslav Jurečka za dramaturgii a podílení se na vzniku textu a hudby ke hře Poslední zrnko pšičky, která byla uvedena v rámci festivalu Divadelní léto pod plzeňským nebem.

V Senátu zněl bigbít z Plzně

Ve Valdštejnské zahradě, jež je součástí sídla Senátu Parlamentu České republiky, zněl v sobotu 18. září bigbít z Plzně. Západočeská metropole se tam už od roku 2005 prezentuje na takzvaném **Dnu Plzně v Senátu** jako město se svěbytnou historií, jež je i zajímavým turistickým cílem. Tentokrát se Plzeň uvedla jako město zaslíbené bigbítu. Návštěvníkům Valdštejnské zahrady zahrály kapely Odyssea (na snímku), Starý psi a Blues not Dead. Točilo se plzeňské pivo a ochutnávaly plzeňské speciality.

DJKT.
DIVADLO J. K. TYLA V PLZNI

PŘEDPLATNÉ 2022

Mimořádně na půl roku od ledna do června
V PRODEJI OD 11. ŘÍJNA 2021

DOKONALÁ POLOVINA s divadlem

www.djkt.eu

Z Encyklopedie Plzně: Hradiště a Koterov

Hradiště a Koterov byly k Plzni poprvé připojeny v roce 1942. Koterov však byl v letech 1964–1976 samostatný. Dnes obě obce spadají pod Městský obvod Plzeň 2 - Slovany.

Hradištské ulice byly prvně pojmenovány 3. února 1939. Podle zápisu ze schůze obecního zastupitelstva byl tehdy jednomyslně schválen návrh doporučený plzeňským archivářem Fridolinem Macháčkem a komisí pro pojmenování ulic. Jednotlivé názvy vycházely zejména z polohy konkrétní komunikace a pouze jediná ulice získala jméno po významné osobnosti – Kostincova. Antonín Kostinec (1864–

1926) byl profesorem a ředitelem plzeňské obchodní akademie a také inspektorem obchodního školství. Nedlouho po skončení druhé světové války došlo k revizi uličních názvů v připojených obcích (1947), přičemž v Hradišti bylo přejmenováno pouze několik ulic – K Češníkům (Nad Svahem), K Řečišti (K Brodu), Zelenuhorská (Slovanská). Asi nejpestřejším vývojem v Hradišti prošla ulice vedoucí z této obce k Velké Homolce, tj. Plzeňská cesta. Její první název zněl ale ulice K Valům. V roce 1926 ji takto pojmenovalo plzeňské zastupitelstvo. Roku 1939 byla komunikace v Hradišti navazující na ni nazvána jako Plzeňská cesta a na žádost hradištského

zastupitelstva byla i ulice v katastru města přejmenována takto. Ovšem již roku 1940 došlo v Plzni k navrácení původního názvu (tj. na ulici K Valům), a jelikož v této době nebylo Hradiště ještě součástí města, pravděpodobně se ulice opět rozdělila na dvě části. Z roku 1955 existuje zápis rady národního výboru, kde je uvedeno, že doposud na jedné straně tato ulice nese název Plzeňská cesta, na druhé straně pak název K Valům. Ovšem v seznamu ulic po konci druhé světové války máme doložen pouze název Plzeňská cesta (název K Valům se zde již nevyskytuje). Dnes je to Plzeňská cesta. I po druhé světové válce v této části města vzniklo několik nových ulic a po-

slední z nich dostala svůj název roku 2011 (U Hamru).

Podle koterovské pamětní knihy měly být zdejší ulice pojmenovány již v roce 1933. Některé tehdejší názvy vycházely ze jmen významných osobností (např. Jiráskova, Tyršova, Masarykova), ale vyskytovala se zde i jiná pojmenování – Plzenecská, Slovanská, Letkovská, Jednotářská, Mlýnská, Pod Chalupy, Pobřežní. Jak již bylo zmíněno, obec byla k Plzni připojena poprvé v roce 1942, a jelikož součástí města zůstala i nějakou dobu po válce, tak její ulice byly přejmenovány či nově pojmenovány v roce 1947. Z této doby pochází např. název Ke Kolešovce (Letkovská),

K Závrtku (Pobřežní, dnes Na Břehu), Na Dílčích (Luční) apod. Z roku 1933 zůstal dodnes pouze název ulice Pod Chalupami (tenkrát ovšem jako Pod Chalupy).

Ovšem i po tomto datu v Koterově vznikaly nové komunikace, a proto nové uliční názvy. V sedmdesátých letech to byly například ulice Břidlicová a Čedičová, k nimž roku 1999 přibyla Jilová a Žulová. Roku 1992 pak mělo dojít k přejmenování ulice U Pumpy na ulici Františka Hatiny, ale nakonec byl zachován původní název. Nejnovějším názvem z roku 2015 je ulice U Přivaděče.

Kateřina Fantová
Archiv města Plzně

Hradiště a Koterov spojuje rod Ebrzvíků

Bohatý plzeňský měšťanský rod Ebrzvíků se psal z Hradiště, patřil mu i Koterov, který na počátku 16. století člen tohoto rodu odkázal Plzni.

Hradiště

Historie zdejšího osídlení spadá zhruba do 6.–5. století př. n. l., kdy zde vzniklo halštatské hradiště. Po nepříliš dlouhé existenci bylo pravděpodobně vypáleno a počátkem 20. století částečně poničeno jámami pískovcových lomů. Tento sídelní útvar dal název pozdější osadě, která tu o mnoho staletí později byla založena. Připomíná se teprve roku 1395. Zřejmě zde byl rozsáhlý dvůr, či dokonce tvrz stojící pod Homolkou. Později se po této lokalitě psal bohatý plzeňský měšťanský rod Ebrzvíků z Hradiště. Roku 1503 hradištský dvůr odkázala plzeňská měšťanka Anna Šafránková z Poutnova bratřím Junošům, kteří jej již v roce 1510 prodali plzeňskému dominikánskému klášteři. Již v roce 1531 získalo tyto pozemky město Plzeň, později se staly součástí božkovského panského dvora (vyjma několika dílů, které byly v majetku plzeňských měšťanů).

V 17. století dochází i v Plzni k rozmachu železářství a roku 1686 jsou založeny dva hamry i v Hradišti. Hamerníci přišli z Chrástu, železo se vozilo z Horomyšlic, dřevo ze štáhlavských lesů. Koncem 18. století dochází díky raabizaci postupně k nárůstu počtu zdejších usedlostí, takže ve 20. letech 19. století zde bylo asi 11 chalup. Původní dřevěná zvonička byla roku 1846 nahrazena zděnou kapličkou v pozdně barokním stylu. Roku 1836 se nájemcem zdejšího hamru stal plzeňský měšťan a pozdější purkmistr František Wanka. Po období střídání majitelů jej v roce 1911 koupil plzeňský Měšťanský pivovar, který ho pronajal plzeňské železářské firmě Šimona Hofmana. Ještě v roce 1910 bylo

Na historickém snímku je zachycen hamr v Hradišti.

v Hradišti pouhých 15 domků a 132 obyvatel. Většímu rozvoji bránilo i samo město Plzeň, které nechtělo, aby zvýšenou zástavbou došlo k znečištění řeky Úhlavy před nově postavenou vodárnou (1891). K většímu rozvoji došlo až po první světové válce, kdy vznikla zástavba kolem tzv. Českého dvora při cisařské silnici, nová čtvrť začala vznikat u Homolky. Koncem 20. let byly v Hradišti tři továrny – hamr Šimona Hofmana na lopaty a železné zboží, továrnička J. Černého na nábytek a výrobky z ohýbaného dřeva a továrna J. Hastrlíka

na mazadla a tuky. K Plzni byla obec připojena roku 1942 a roku 1950 čítala již 163 domů a 789 obyvatel.

Koterov

Zakladatelem této vsi byl pravděpodobně jakýsi Kotera či Kotor, podle nějž se vesnice jmenuje. Její název historicky také kolísal mezi Koterovem a Kotorovem. První písemná zpráva je ale až z roku 1369, ač její založení je nepochybně starší. Koterov nebo alespoň jeho část byl při založení města Plzně v jeho majetku. V roce 1369 jej

koupil plzeňský měšťan Vavřinec z Kralovic od bratří Mikuláše a Jakše z Újezda. Ke vsi v té době patřily kopce Kolešovka, ležící směrem k Božkovu, a Mešnice, ležící směrem ke Starému Plzenci. Další majitelé se poměrně rychle střídali, až v roce 1507 odkázal Koterov Petr Ebrzvík z Hradiště městu Plzni s podmínkou, že bude z platů z Koterova vydržovat kaplana při oltáři Všech svatých ve farním kostele v Plzni. K realizaci odkazu došlo v roce 1515 po smrti měšťana. Od té doby Koterov náležel městu. Počet obyvatel zde vzrůstal pomalu. V roce 1369

zde bylo 12 usedlostí, v roce 1714 zde bylo 23 osadníků a mlýn. Od 16. století byla ve vsi kovárna a také krčma. Počet usedlostí se navýšil v první polovině 18. století, ale další růst opět stagnoval. Přesto lze říci, že obyvatelé Koterova patřili k bohatší vrstvě, jak vyplývá z výstavnosti statků. Ty jsou v pozdně renesančním, barokním i empírovém slohu. Pozdně barokní je rovněž kaplička na návsi, druhá z roku 1700 stojí při silnici do Starého Plzně.

S rozvojem výstavby vesnice vznikaly nové čtvrti Na Hradčanech, Za Kovárnou či K Hájím (při cestě k Letkovu). Před druhou světovou válkou se rozšířila zástavba do prostoru kolem železniční zastávky Koterov. K rozvoji Koterova přispěla především stavba železnice Plzeň – České Budějovice, která umožnila lepší spojení s Plzní a možnost denního dojíždění do zaměstnání. Proto se v Koterově začali usazovat dělníci a již v roce 1904 zde byla založena místní organizace sociálně demokratické strany. V roce 1914 zde vznikla i Dělnická tělovýchovná jednota. Národně socialistická a agrární strana byly založeny až po roce 1918. Od roku 1873 ve vsi fungovala škola, ve 20. letech 20. století zde bylo několik továren a podniků: mlýn, Theinerova továrna na mlýnské kameny a stroje, kovář, dva zedníci a dva truhláři. Zároveň zde byly dva obchody. Kromě DTJ zde byl činný i Sokol, Dělnický ochotnický spolek a Sbor dobrovolných hasičů. V roce 1942 byl Koterov spojen s Plzní, avšak vzhledem k převážně zemědělskému charakteru obce byl roku 1964 z Plzně vyčleněn a připojen k okresu Plzeň-jih. Při další reorganizaci byl ovšem opět s Plzní sloučen jako součást druhého plzeňského obvodu.

Zpracováno na základě knihy M. Bělohávkova *Plzeňská předměstí*.

Štěpánka Pfliegerová
Archiv města Plzně

SOUTĚŽ Z HISTORIE HRADIŠTĚ

Od roku 1836 byl nájemcem hamru v Hradišti plzeňský měšťan a pozdější purkmistr František Wanka. Ten si mj. připsal velkou zásluhu o záchranu plzeňského kostela sv. Bartoloměje.

Vinou blesku totiž došlo 6. února k požáru věže, a nebýt Wankova zásahu s nasazením vlastního života, byly by škody podstatně větší. Wankovi se pomocí hnoje podařilo utěsnit dveřní otvor z věžního schodiště na kruchtu kostela tak dokonale, že oheň dovnitř nepronikla a nezachvátíl samotný interiér kostela.

Na rytině S. B. Konyarda je zachycen požár věže katedrály sv. Bartoloměje.

Zdroj: Archiv města Plzně

K ničivému požáru kostela došlo v roce

- A/ 1835
- B/ 1841
- C/ 1848

Odpovědi lze zasílat s označením Soutěž z historie Hradiště na adresu redakce nebo na e-mail soutez.Radnicnilisty@plzen.eu do 20. října. Správná odpověď v zářijové soutěži byla B/1927. Uspěla Věra Sobotová.

SOUTĚŽ SE ZOOLOGICKOU A BOTANICKOU ZAHRADOU MĚSTA PLZNĚ

Říjen je v plzeňské zoo měsícem, kdy ještě platí letní otevírací doba od 8 do 19 hodin a konají se například pravidelné sokolnické ukázky. Návštěvníci se mohou potěšit pohledem na řadu mláďat, například levharta čínskému nebo na nově přivezené promyky bažinné a další. V provozu je i Dinopark.

Plzeňská zoo letos slaví 95. narozeniny a při této příležitosti vydala knihu **ZOO**

PLZEŇ 95 let. K dostání je v e-shopu zahrady. Naši čtenáři o ni mohou soutěžit.

Soutěžní otázka: **Víte, jak se jmenovala jediná žena, která kdy stála v čele plzeňské zoo?**

Odpovědi lze zasílat s označením Soutěž se zoo na adresu redakce nebo na e-mail soutez.Radnicnilisty@plzen.eu do 20. října. Správná odpověď v zářijové soutěži byla Adéla, úspěšná Lucie Nyklesová.